

CSAK A FIZETŐS BETEGEKNEK?

Légúti allergiák molekuláris diagnosztikája

Az OEP-finanszírozta rendszer lehetőségei

Az I. típusú (azonnali, IgE-alapú) allergiás reakciók diagnosztikájában a régóta alkalmazott prick teszt és a specifikus IgE-tesztek megbízhatónak tarthatók, szenzitivitásuk jó. Specifitásuk általában gyengébb, ennek oka leginkább alpozitivitás, amikor a teszt akkor is jelez, amikor nincs mögötte klinikailag igazolható allergiás tünet. A specifikitási problémák arányát lényegesen csökkenteni lehet molekuláris vagy komponensalapú

diagnosztika (Component Resolved Diagnosis, CRD) alkalmazásával.

A molekuláris (komponensalapú) diagnosztika egy korszerű, teljesen új megközelítést jelentő, rohamosan fejlődő terület az allergológiai diagnosztikán belül. Miben különbözik ez a módszer a hagyományos allergológiai diagnosztikai teszttől? A klasszikus allergiatesztek (prick teszt és a specifikus IgE-meghatározások) nem komponenseket néznek, hanem az allergiát kiváltó anyag (pl. valamilyen pollen, poratka- vagy táplálékfajta, méh- vagy darázsmerg stb.) teljes

kvinátát. Ezek a biológiai eredetű anyagok maguk is több komponensből állnak, amelyek egymástól eltérő mértékben, de legtöbbször valamelyik komponensre jellemzően okozhatnak enyhébb vagy súlyosabb allergiás tüneteket arra érzékenyekben.

Inhalatív allergének esetében a molekuláris allergológiai vizsgálat elsősorban két szempontból szolgálhat hasznos információval: a keresztallergiák feltérképezésében, illetve a tervezett immunterápiák hatékonyságbecslésében. További nagy előnye, hogy a légúti allergiák csoportjában a hosszabb távú asztmarizikó is pontosabban megbecsülhető vele. Emellett az egyedüli oki kezelést jelentő allergénspecifikus immunterápiák (amelyeket kiemelten a poratka kiváltotta allergiás asztmában a GINA mellett az EAACI is ajánl, immár gyermekek esetében is) eredményessége is előre becsülhető az egyedi allergénkomponensek azonosítása révén. Több nemzetközi szakmai irányelv, állásfoglalás is ajánlja már az előzetes molekuláris allergológiai tesztelést (EAACI, német, osztrák, svájci szakmai ajánlások stb.). A molekuláris allergológiai diagnosztika szélesebb körű hazai alkalmazásának ugyanakkor gátat szab(ott), hogy jelenleg csak térítés ellenében vehető igénybe.

A MAKIT Molekuláris Allergológiai Szekció országos felmérésének célja az általában finanszírozott rendszerben jelenleg rendelkezésre álló hazai laboratóriumi lehetőségek számbavétele volt: molekuláris (komponensalapú) allergológiai diagnosztikai vizsgálatok közül mikor és mi lenne kérhető már jelenleg is az OEP-finanszírozott laboroktól országszerte.

Az előadásban feltüntetésre kerülnek azok a regionális szakmai centrumok, ahol jelenleg is rendelkezésre állnak az asztmakockázat szempontjából informatív poratkakomponensek (der p1, der p2, der f1, der f2 és keresztreakáló tropomozin allergén), macska- és kutya molekuláris allergének (fel d1, fel d2, can f1, can f3), a klinikailag leginkább releváns pollen-táplálék keresztallergének (bet v1, bet v2, pru p3), aspergillus, valamint méh- és darázsmerg (api m1, m2, ves v5) allergének kimutatására alkalmas laboratóriumi tesztszerek.

Konklúzió

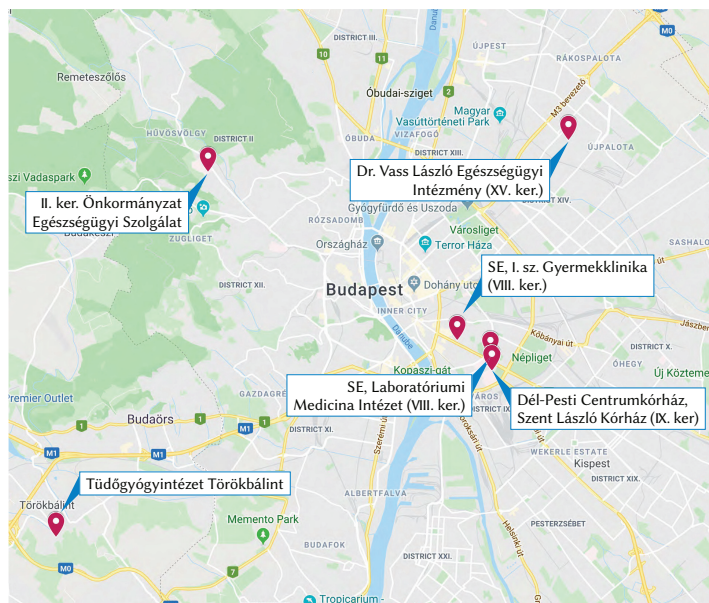
A molekuláris allergológiai diagnosztika immár szakmai alapelvárásnak tekinthető Európában.

Több releváns, a pulmonológiai diagnosztikában és terápiában alapvető jelentőségű molekuláris allergén térítésmentes vizsgálatára számos hazai regionális centrumban már adott a technikai lehetőség. Mindezek egységes gyakorlati megvalósítása egy országos molekuláris allergológiai szakmai hálózat kialakításával, az érintett társszakmák képviselőinek és a szakmai centrumoknak a bevonásával látszik leginkább célravezetőnek.

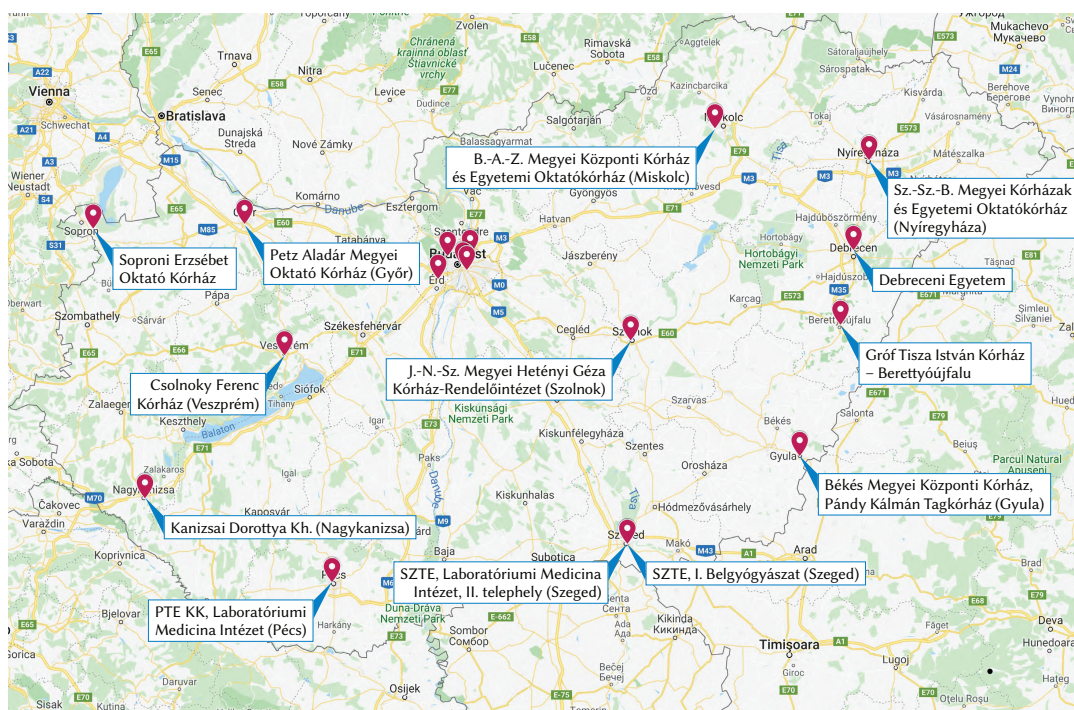
Dr. Réthy Lajos Attila

Irodalom

1. Eigenmann PA, Atanaskovic-Markovic M, O'B Hourihane J, et al.: Testing children for allergies: why, how, who and when: an updated statement of the European Academy of Allergy and Clinical Immunology (EAACI). *Pediatr Allergy Immunol* 2013; 24(2): 195-209.
2. Matricardi PM, Kleine-Tebbe J, Hoffmann HJ, et al.: EAACI Molecular Allergy User's Guide. *Pediatr Allergy Immunol Off Publ Eur Soc Pediatr Allergy Immunol* 2016; 27(Suppl 23): 1-250.
3. Réthy LA: Inhalatív allergének molekuláris (komponens alapú) diagnosztikája. *Gyermekgyógyászati Továbbképző Szemle* 2017; 22(2): 56-58.
4. Pfaar O, Bachert C, Bufe A, et al.: Guideline on allergen-specific immunotherapy in IgE-mediated allergic diseases. *Allergo J Int* 2014; 23(8): 282-319.
5. Agache I, Lau S, Akdis CA, et al.: EAACI Guidelines on Allergen Immunotherapy: House dust mite-driven allergic asthma. *Allergo J Int* 2019; 24(5): 855-873.

Komponensdiagnosztikai lehetőség OEP-finanszírozott laborokban (Budapest és környéke)

Komponensdiagnosztikai lehetőség OEP-finanszírozott laborokban Magyarországon